Sakshieducation.com

159
(TS)

C

Total No. of Questions - 32

Total No. of Printed Pages - 4

Regd. No.

Part - III

COMMERCE, Paper - I

(Telugu Version)

Time : 3 hours *Max. Marks : 100*

PART - I

(Marks 50)

SECTION – A 2 × 10 = 20

ఈ క్రింది వానిలో ఏవైనా **రెండు** ప్రశ్నలకు సమాధానాలు 40 పంక్తులకు మించకుండా వ్రాయుము.

1. సహకార సంఘాలను నిర్వచించి, దాని ముఖ్య లక్షణాలను వివరించండి.
2. జాయింట్ స్టాక్ కంపెనీకి గల ప్రయోజనాలను, పరిమితులను వివరించండి.
3. వ్యాపారవిత్తం అంటే ఏమిటి? ఒక వ్యాపార సంస్థలో దీని అవసరాన్ని, ప్రాముఖ్యాన్ని వివరించండి.

SECTION – B 4 × 5 = 20

ఈ క్రింది వానిలో ఏవైనా **నాలుగు** ప్రశ్నలకు సమాధానములు 20 పంక్తులకు మించకుండా వ్రాయండి.

4. వర్తకాన్ని నిర్వచించండి? వర్తక సదుపాయాలలోని రకాలను వివరించండి.
5. భాగస్వామ్య ఒప్పందం అంటే ఏమిటి? అందులోని ముఖ్యాంశాలను వ్రాయండి.
6. ప్రైవేటు కంపెనీకి, పబ్లిక్ కంపెనీకి గల తేడాలను వ్రాయండి.
7. వ్యాపార విత్త మూలాల వర్గీకరణను వివరించండి.
8. వాటాలకు, డిబెంచర్లకు మధ్య గల తేడాలను వ్రాయండి.
9. బహుళ జాతీయ సంస్థల లక్షణాలను వివరించండి.

SECTION – C 5 × 2 = 10

ఈ క్రింది వానిలో ఏవైనా ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానాలు 5 పంక్తులకు మించకుండా వ్రాయండి.

10. వృత్తి అంటే ఏమిటి?
11. సొంత వ్యాపారం అంటే ఏమిటి?
12. కర్తను నిర్వచించండి.
13. ప్రభుత్వ కంపెనీ అంటే ఏమిటి?
14. నిర్వహణ మూలధనం అనగానేమి?
15. నిలిపి ఉంచిన ఆర్జనలు అంటే ఏమిటి?

Sakshieducation.com

Sakshieducation.com

16. సేవా సంస్థలను నిర్వచించండి.

17. ఈ–బాంకింగ్ అనగానేమి?

PART - II

(Marks 50)

SECTION - D

1 × 20 = 20

క్రింది ప్రశ్నకు సమాధానము వ్రాయుము.

18. క్రింది అంకణా నుంచి, రామకృష్ణా ట్రేడర్స్ ముగింపు లెక్కలను 31.12.2015 నాటికి తయారుచేయండి.

అంకణా

డెబిట్ నిల్వలు	మొత్తం రూ.	క్రెడిట్ నిల్వలు	మొత్తం రూ.
కొనుగోళ్ళు	7,000	అమ్మకాలు	11,000
రవాణా	1,000	డిస్కౌంట్	1,000
ఫ్యాక్టరీ అద్దె	1,200	ఓవర్‌డ్రాఫ్టు	2,500
జీతాలు	2,400	మూలధనం	40,000
ఫర్నీచర్	3,000	ఋణదాతలు	1,000
డిస్కౌంట్	700	వడ్డీ	800
అమ్మకాల రవాణా	400		
క్లియరింగ్ చార్జీలు	300		
వసూలు హుండీలు	6,000		
ప్రారంభ సరుకు	3,000		
అద్దె	2,500		
బొగ్గు, గ్యాసు	800		
ఋణగ్రస్తులు	10,000		
సొంతవాడకాలు	1,500		
యంత్రాలు	15,000		
ప్రయాణ ఖర్చులు	1,000		
ఇంటర్‌నెట్ చార్జీలు	500		
మొత్తం	56,300	మొత్తం	56,300

సర్దుబాట్లు :

i) ముగింపు సరుకు రూ. 3,500.

ii) చెల్లించాల్సిన అద్దె రూ. 500.

iii) ముందుగా చెల్లించిన జీతాలు రూ. 400.

iv) ముందుగా వచ్చిన వడ్డీ రూ. 300.

v) యంత్రాలపై తరుగు దల 10%.

Sakshieducation.com

Sakshieducation.com

SECTION - E

1 × 10 = 10

ఈ క్రింది వానిలో ఏదైనా ఒకదానికి సమాధానము వ్రాయండి.

19. క్రింద ఇచ్చిన వివరాల నుంచి మూడు వరుసల నగదు చిట్టా తయారుచేయండి.

2015, మార్చి	1	చేతిలో నగదు	రూ.	11,000
		బ్యాంకులో నగదు	రూ.	20,000
	5	నగదు అమ్మకాలు	రూ.	1,900
	7	బిగ్ బజార్ కు ఇచ్చిన చెక్కు	రూ.	1,800
		వచ్చిన డిస్కౌంట్	రూ.	200
	8	సాయి ట్రేడర్స్ నుంచి వచ్చిన నగదు	రూ.	1,500
		వచ్చిన చెక్కు	రూ.	350
		ఇచ్చిన డిస్కౌంట్	రూ.	150
		(చెక్కును బ్యాంకులో జమ చేయడమైంది)		
	14	ఆఫీసు అవసరాలకు బ్యాంకు నుంచి తీసిన నగదు	రూ.	550
	18	చెక్కు ద్వారా జీతాల చెల్లింపు	రూ.	400
	22	నగదు కొనుగోళ్ళు	రూ.	600
	29	బ్యాంకులో వేసిన నగదు	రూ.	800

20. S.V. ట్రేడర్స్ వారి తేది 31.12.2015 నాటి బ్యాంకు నిల్వల సమన్వయ పట్టిక తయారు చేయండి.

i) తేది 31.12.2015 నాటి నగదు చిట్టా ప్రకారం బ్యాంకు నిల్వ రూ. 58,000.

ii) తేది 25.12.2015 న జారీ చేసిన రూ. 25,000 చెక్కులు. తేది 05.01.2016 న చెల్లింపుకు బ్యాంకులో దాఖలు అయినవి.

iii) తేది 21.12.2015 న బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేసిన రూ. 20,000 చెక్కు తేది 08.01.2016 న ఆదరణ పొందింది.

iv) బ్యాంకు వసూలు చేసి క్రెడిట్ చేసిన పెట్టుబడుల పై వడ్డీ రూ. 1,500. దీనికి నగదు చిట్టాలో పద్దు లేదు.

v) పాస్‌బుక్‌లో మాత్రమే డెబిట్ అయిన బ్యాంకు చార్జీలు రూ. 120.

SECTION – F

2 × 5 = 10

ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో ఏ రెండింటికైనా సమాధానాలు వ్రాయండి.

21. వివిధ ఖాతాలు, ఆ ఖాతాల డెబిట్, క్రెడిట్ సూత్రములు వివరించండి.

22. క్రింద ఇచ్చిన వివరాల నుంచి జ్యోతి ఖాతా తయారు చేయండి.

2015 ఫిబ్రవరి	1	జ్యోతి నుంచి రావాల్సిన బాకీ నిల్వ	రూ.	8,000
"	4	జ్యోతికి అమ్మిన సరుకు	రూ.	11,000
"	12	జ్యోతి వాపసు చేసిన సరుకు	రూ.	4,000
"	16	జ్యోతి నుంచి వచ్చిన నగదు	రూ.	3,000
"	22	జ్యోతి నుంచి వచ్చిన చెక్కు	రూ.	6,000
"	28	జ్యోతి ఖాతా 10% డిస్కౌంట్‌తో పరిష్కారం చేసి నారు.		

Sakshieducation.com

23. క్రింది వ్యవహారాలను సరైన సహాయక చిట్టాలో నమోదు చేయండి.

2015 నవంబర్	1	అరుణ్ నుంచి సరుకు కొనుగోలు	రూ.	5,800
"	8	తరుణ్ నుంచి కొన్న సరుకు	రూ.	9,000
"	10	తరుణ్ కు సరుకు వాపసులు	రూ.	1,000
"	15	వరుణ్ నుంచి సరుకు కొనుగోలు	రూ.	11,000
"	17	జగన్ నుంచి యంత్రం కొనుగోలు	రూ.	5,000
"	19	కరుణ్ నుంచి సరుకు కొనుగోలు (వర్తకపు డిస్కౌంట్ 15%)	రూ.	10,000
"	23	వరుణ్ కు వాపసు చేసిన సరుకు	రూ.	1,000

24. దోషాలు ఎన్నిరకాలు? వాటిని వివరించండి.

SECTION – G

5 × 2 = 10

ఈ క్రింది వానిలో ఏవైనా ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానాలు వ్రాయండి.

25. అకౌంటింగ్ చక్రం అంటే ఏమిటి?

26. ద్రవ్యరూప భావనను వివరించండి.

27. నమోదు చేయడం అంటే ఏమిటి?

28. బయానా భర్తీ పద్ధతి అనగానేమి?

29. బ్యాంకు నిల్వల సమన్వయ పట్టిక అంటే ఏమిటి?

30. క్రింది వ్యవహారాలకు చిట్టాపద్దులు రాయండి.

2015 ఏప్రిల్	1	దినేష్ వ్యాపారం కోసం తెచ్చిన నగదు	రూ. 50,000
"	2	నగదు అమ్మకాలు	రూ. 10,000
"	5	యంత్రాల అమ్మకాలు	రూ. 5,000
"	10	చెల్లించిన జీతాలు	రూ. 8,000

31. 2015 ఏప్రిల్ 1 న కింది వివరాల నుంచి ప్రారంభ పద్దు రాయండి.

వివరములు	మొత్తం (రూ.)	వివరములు	మొత్తం (రూ.)
యంత్రాలు	15,000	భవనాలు	25,000
బ్యాంకు రుణం	10,000	ఫర్నిచర్	8,000
రుణగ్రస్తులు	12,000	రుణదాతలు	14,000
ప్రభుత్వ బాండ్లు	6,000	చేతిలో నగదు	4,000

32. క్రింది వివరాలతో తేది 31-12-2015 నాటి సతీష్ యొక్క అంకణా తయారు చేయండి.

ప్రారంభ సరుకు	రూ. 10,000
అమ్మకాలు	రూ. 30,000
రుణదాతలు	రూ. 10,000
నగదు	రూ. 10,000
కొనుగోళ్ళు	రూ. 20,000
జీతాలు	రూ. 5,000
మూలధనం	రూ. 25,000
రుణగ్రస్తులు	రూ. 20,000